



**MINISTERIEEL BESLUIT HOUDENDE
BESCHERMING ALS MONUMENT, STADS- OF DORPSGEZICHT**

**DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN,
CULTUUR, JEUGD EN AMBTENARENZAKEN,**

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij decreten van 22 februari 1995 en 8 december 1998;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 3 juli 2002 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse regering;

Gelet op het ministerieel besluit van 08 november 2001 houdende ontwerp van lijst van voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 06 juni 2002,

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976, gewijzigd bij decreten van 22 februari 1995 en 8 december 1998:

Wegens de artistieke en historische waarde:

- als monument:

Parochiekerk Sint-Niklaas met inbegrip van het mobilair,
gelegen te Buggenhout (Buggenhout), Kerkstraat ;

bekend ten kadaster:

Buggenhout, 1^{ste} afdeling, sectie B, perceelnummer 233C.

Wegens de artistieke, historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

Boskapel en omgeving met 15 statieën van de H. Rozenkrans,
gelegen te Buggenhout (Buggenhout), Kasteelstraat 212;
bekend ten kadaster:
Buggenhout, 1^{ste} afdeling, sectie C, perceelnummers 3L5, 6C, 6K, 7, 9V2.

Wegens de artistieke, historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

Brielkapel met omringende linden,
gelegen te Buggenhout (Buggenhout), Brielstraat;
bekend ten kadaster:
Buggenhout, 1^{ste} afdeling, sectie A, perceelnummer 1091/2.

Wegens de artistieke en historische waarde:

- als monument:

Kapel van het klooster van Sint-Vincentius à Paulo met inbegrip van het mobiliair,
gelegen te Buggenhout (Buggenhout), Kloosterstraat 15;
bekend ten kadaster:
Buggenhout, 1^{ste} afdeling, sectie A, perceelnummer 56K/deel.

Wegens de artistieke en historische waarde:

- als monument:

Sint-Gerardus Majellakerk van Opstal met inbegrip van het mobiliair,
gelegen te Buggenhout (Buggenhout), Broekstraat ;
bekend ten kadaster:
Buggenhout, 1^{ste} afdeling, sectie D, perceelnummer 675M/2.

Wegens de historische waarde:

- als monument:

Pastorie met omringende tuin,
gelegen te Buggenhout (Buggenhout), Broekstraat 25;
bekend ten kadaster:
Buggenhout, 1^{ste} afdeling, sectie D, perceelnummer 675S.

Wegens de historische waarde:

- als monument:

Sint-Vincentiusklooster en school met omgeving te Opstal,
gelegen te Buggenhout (Buggenhout), Broekstraat 27;
bekend ten kadaster:
Buggenhout, 1^{ste} afdeling, sectie D, perceelnummer 675W.

Wegens de historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

Buggenhout (Opdorp), Dries, zoals afgebakend op bijgaand plan;
bekend ten kadaster:
Buggenhout, 2^{de} afdeling, sectie A, perceelnummers 236B, 238A, 242, 243, 245, 248A, 248C.

Wegens de historische waarde:

- als monument:

Voormalige griffierswoning,
gelegen te Buggenhout (Opdorp), Veldstraat 24;

bekend ten kadaster:

Buggenhout, 2^{de} afdeling, sectie A, perceelnummer 286P/deel.

Wegens de artistieke, historische en wetenschappelijke waarde:

- als monument:

Pastorie met inbegrip van de pastorietaan en hekken,
gelegen te Buggenhout (Opdorp), Dries 53;

bekend ten kadaster:

Buggenhout, 2^{de} afdeling, sectie A, perceelnummer 232A.

Wegens de historische waarde:

- als monument:

Voormalig gemeentehuis,
gelegen te Buggenhout (Opdorp), Dries 70;

bekend ten kadaster:

Buggenhout, 2^{de} afdeling, sectie A, perceelnummer 250F3.

Wegens de historische waarde:

- als monument:

Gemeenteschool en schoolhuis,
gelegen te Buggenhout (Opdorp), Dries 73;

bekend ten kadaster:

Buggenhout, 2^{de} afdeling, sectie A, perceelnummer 250L3/deel.

Wegens de historische waarde:

- als monument:

Voormalig kloosterhuis van de zusters van Sint-Vincentius met inbegrip van ommuurde tuin
en Sint-Annakapel,

gelegen te Buggenhout (Opdorp), Dries 28;

bekend ten kadaster:

Buggenhout, 2^{de} afdeling, sectie A, perceelnummer 85L.

Wegens de historische waarde:

- als monument:

Burgerhuis met inbegrip van het ijzeren afsluithek en magazijn,
gelegen te Buggenhout (Opdorp), Dries 8-9;

bekend ten kadaster:

Buggenhout, 2^{de} afdeling, sectie A, perceelnummer 514K/deel.

Wegens de artistieke en historische waarde:

- als monument:

Pastorie met inbegrip van de poort, het koetshuis en de deels ommuurde en omhaagde
pastorietaan,

gelegen te Buggenhout (Buggenhout), Pastoriestraat 5;

bekend ten kadaster:

Buggenhout, 1^{ste} afdeling, sectie B, perceelnummer 197C.

Wegens de artistieke en historische waarde:

- als monument:

Brouwershuis Bosteels,
gelegen te Buggenhout (Buggenhout), Kerkstraat 96;

bekend ten kadaster:

Buggenhout, 1^{ste} afdeling, sectie A, perceelnummer 116B.

Wegens de historische waarde:

- als monument:

Brouwershuis van de voormalige brouwerij Van den Bossche met bijhorende voortuin en straathekken,

gelegen te Buggenhout (Opdorp), Lijneveldstraat 5;

bekend ten kadaster:

Buggenhout, 2^{de} afdeling, sectie A, perceelnummer 183G.

Wegens de historische en artistieke waarde:

- als monument:

Burgerhuis en voormalig maaldrijgebouw Van den Bossche met inbegrip van de tuin, gelegen te Buggenhout (Opdorp), Houtenmolenstraat 14;

bekend ten kadaster:

Buggenhout, 2^{de} afdeling, sectie A, perceelnummers 175G, 175H.

Wegens de historische en artistieke waarde:

- als monument:

Voormalige notariswoning en tuin

gelegen te Buggenhout (Buggenhout), Kerkstraat 14;

bekend ten kadaster:

Buggenhout, 1^{ste} afdeling, sectie A, perceelnummer 8K.

Wegens de artistieke en historische waarde:

- als monument:

Voormalige dokterswoning en voortuin,

gelegen te Buggenhout (Buggenhout), Kerkstraat 20;

bekend ten kadaster:

Buggenhout, 1^{ste} afdeling, sectie A, perceelnummer 10A3/deel

Artikel 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

De selectie van beschermingswaardige objecten en ensembles omvat hier zowel een dorpsplein, twee parochiekerken, verschillende kapellen, een voormalig gemeentehuis, een gemeenteschool, pastorieën als verschillende dorpshuizen, zodat typologisch en stijlhistorisch de diversiteit van de gebouwde omgeving aan bod komt en een representatief en goed bewaard deel van het nog bestaande bouwkundig erfgoed van de gemeente vertegenwoordigd is. Deze objecten vertonen intrinsieke kwaliteiten qua historische of cultuurhistorische betekenis of architecturale vormgeving en qua representativiteit, zeldzaamheid, authenticiteit of gaafheid om het algemeen belang van het behoud te verantwoorden.

De **historische waarde**, meer bepaald architectuurhistorische waarde en de **artistieke waarde** van de *Sint-Niklaaskerk, Kerkstraat te Buggenhout*

De geschiedenis van de St.-Niklaaskerk is illustratief voor de evolutie van de bouwgeschiedenis van een parochiekerk met middeleeuwse oorsprong en die onder invloed van een belangrijke abdij, hier de invloedrijke benedictijnerabdij van Affligem, herhaaldelijk uitgebreid en aangepast werd met kenmerkend laatgotisch koor en transept in lokale zandsteen uit het midden van de 17^{de} eeuw en vergroot schip en nieuwe W.-toren van 1781 en 1782 met een sobere vormgeving.

De artistieke waarde blijkt voornamelijk uit het interieur dat een zeer harmonieus geheel vormt met een fraaie gotische vormgeving en een rijkelijk uitzonderlijk gaaf bewaarde neogotische polychromie en glasschilderkunst met intergratie van het waardevol meubilair en kunstbezit. De decoratieve aankleding behoort tot de neogotische kunstambachtelijke atelierproductie en harmonieert hier perfect met het architecturaal kader. De figuratieve muurschilderingen in het koor, werk van de schilder-decorateur Aloïs Walgrave uit Poeke en leerling van onder meer het atelier Bressers in de kunstenaarskolonie Maaltebrugge nabij Gent, zijn exemplarisch voor de neogotische muurschilderkunst van het einde van de 19^{de} eeuw. Ook de neogotische gebrandschilderde glasramen uit het atelier Grossé-de Herde uit Brugge en Van der Poorten uit Brussel, getuigen van een rijke iconografie en hoogstaande kunstzinnigheid.

Het stijlvol en uiterst kwaliteitsvol kerkmeubilair dat voor een deel nog dateert uit de 17^{de} eeuw is zeer representatief voor de barokstijl met werk van de Dendermondse beeldhouwer Herman Ulmer voor de portiekaltaren en de communiebank. Voor het 18^{de}-eeuwse kerkelijke meubilair zijn het werk van de Antwerpse beeldhouwers, vader en zoon Nijs voor de kunstig gebeeldhouwde preekstoel, de twee biechtstoelen afkomstig van de Predikherenkerk van Mechelen, de lambriseringen in het koor en de sacristie exemplarisch te noemen: de biechtstoelen werden door architect August Van Assche in 1886 gekopieerd voor de Z.-dwarsbeuk en de zijbeuken kregen gelijkaardige lambriseringen.

De historische, artistieke en sociaal-culturele waarde van de Boskapel en omgeving met 15 statieën van de Rozenkrans, Kasteelstraat te Buggenhout

De Boskapel te Buggenhout heeft niet alleen een bijzondere bouwgeschiedenis, maar getuigt heden ten dage nog altijd van traditie en volksdevotie als een belangrijk bedevaartsoord in de meimaand. Deze kapel heeft zeker nog een actuele waarde en wordt ook op andere tijdstippen van het jaar regelmatig bezocht.

Bovendien is de bouwhistoriek van deze kapel nauw verbonden met het verhaal over de dood van een ridder, die tevens drossaard van Grimbergen en Buggenhout was, tijdens een jachtpartij in het jaar 1504.

De huidige kapel, tussen 1664 en 1667 uitgebreid waarbij het oorspronkelijke gebouwtje als koor geïntegreerd werd in een ruimer geheel, is een mooi voorbeeld van barokke religieuze bouwkunst. Zowel de buitengevels als het interieur van de kapel zijn rijk gedecoreerd. In de beeldnis in de voorgevel staat een beeld van de Nood Gods uit 1677, geplaatst volgens de laatste wilsbeschikkingen van prinses E. Van Arenbergh, echtgenote van Alexander II de Bouronville, prins van Buggenhout. Rondom de kapel hangen terracotta bas-reliëfs uit 1858 met de statieën der Zeven Smarten van de Moeder Gods. Het interieur getuigt van een harmonieus geheel en bewaart een unieke gedecoreerde gordelboog waarvan de iconografie verwijst naar de dood van de ridder in verschillende volkse taferelen.

Het voornamelijk 18^{de}-eeuwse meubilair met onder meer het hoogaltaar en zijaltaren van St.-Eligius en St.-Rochus door A. Van Brunswyck, respectievelijk van 1763, 1765 en 1768 en het doksaal met balustrade en cherubs door A. De Praet, gedateerd 1762, getuigt van een uitzonderlijke artistieke kwaliteit.

Uniek voor de streek is het orgel van Nicolas Langlez, belangrijke 17^{de}-eeuwse orgelbouwer uit Gent, dat in 1686 gemaakt werd voor de St.-Niklaaskerk te Buggenhout, vernieuwd werd door P. van Peteghem in 1769 en in 1879 overgebracht werd naar de Boskapel.

Het sociaal-cultureel belang van dit bedevaartsoord in een meer recente periode wordt geïllustreerd door de vijftien statieën van de Heilige Rozenkrans, daterend van 1949, die in rotssculpturen in het bos rondom de kapel werden opgesteld door O. Tondeleir en zoon, rotsbouwkundige en paysagiste uit Oude God bij Antwerpen, één van de vermaarde cementrustiekkfirma's van België in die tijd.

De historische, artistieke en sociaal-culturele waarde van de Brielkapel met omringende Linden, Brielstraat te Buggenhout

Deze kapel getuigt door haar strategische inplanting aan de Schelde op de grens van het vroegere graafschap Vlaanderen en het hertogdom Brabant en haar lange en bewogen bouwgeschiedenis van het belang van de bidplaats voor deze afgelegen volkswijk voor de oprichting van de parochie van O.-L.-Vrouw van den Briel in 1949.

De kapel, waarvan de geschiedenis teruggaat tot de vroege Middeleeuwen en die in haar huidige vorm dateert uit het begin van de 18^{de} eeuw, is een boeiende getuige van de volharding en heropbloei van de volksdevotie na de verwoestende 17^{de} eeuw.

Vooraf het interieur met kruisriboverwelling en kroonlijst op renaissancistische voluutconsoles en het mobiliair met thans witgeschilde portiekaltaar met Mariamonogram, vergulde ornamenten en bekronende engeltjes zijn zeer illustratief en representatief voor de vroeg 18^{de} -eeuwse religieuze vormentaal en kunstuiting.

Het gestoffeerde houten 17^{de}-eeuwse beeld van O.-L.-Vrouw met Kind, afkomstig van de abdij van Affligem, tiendhouders van de parochiekerk, is een uiting van de bloeiende cultus van O.-L.-Vrouw en van volksdevotie die zich heden nog altijd uit onder meer tijdens de Dijkfeesten waarvan de opbrengst dient voor het onderhoud van de kapel.

De drie Lindebomen bij de kapel zijn beeldbepalend in het straatbeeld en getuigen van de voortlevende traditie verwijzend naar de oorsprong van de kapelletjes opgehangen in een Linde.

De historische en artistieke waarde van de kloosterkapel Sint-Vincentius à Paulo, Kloosterstraat 15 te Buggenhout,

De kapel van het klooster van Sint-Vincentius à Paulo te Buggenhout is een uniek voorbeeld van een intact bewaard gebleven neogotisch ensemble uit het begin van de 20^{ste} eeuw. Dit gebouw is voor de neogotische religieuze kunst in de streek een zeer belangwekkend en gaaf bewaard voorbeeld van een totaalkunstwerk waarbij de interieurafwerking en de architectuur op elkaar afgestemd zijn. De kapel is een ontwerp van priester-architect P.C.M. Van Loo van 1901.

Voornamelijk het interieur van deze kapel is rijk aangekleed en gedecoreerd. Het geheel werd in 1904 geschilderd door Léon Bressers, die de leiding had van de ateliers Bressers-Blanchaert in de kunstenaarskolonie te Maaltebrugge nabij Gent en is zeer representatief voor de ambachtelijke uitvoering in de geest van de St.-Lucasschool. Behalve de wanden werden ook de houten tongewelven beschilderd. De rijke polychromie van de volledig geschilderde kapel bezit met zijn zeer gevarieerde christelijke iconografie en decoratie een uitzonderlijke en voor de streek uniek karakter. Samen met de glasramen en het meubilair vormt het een stilistisch homogeen en kwalitatief hoogstaand geheel. Het interieur getuigt ook van het kenmerkend samenwerkingsverband tussen vooraanstaande neogotische kunstenaars als Joseph Casier voor de figuratieve en decoratieve glasramen, die dateren uit 1901, Aloïs De

Beule vóór de gebeeldhouwde kruisweg, die in nissen is ingewerkt in de wanden van het schip, en de gepolychromeerde heiligenbeelden van 1904-1905, de gebroeders Blanchaert voor het hoofdaltaar met retabel en L. Van Hamme voor de biechtstoelen en zitbanken.

Behalve de bijzonder fraaie neogotische interieurdecoratie verwijst deze kapel tevens naar het oeuvre van deze beroemde kunstenaars van de neogotische stroming in België.

De historische, meer bepaald de architectuurhistorische waarde en de artistieke waarde van de Sint-Gerardus Majellakerk van Opstal met mobilair, Broekstraat te Buggenhout

De parochiekerk vormt samen met de pastorie en het Sint-Vincentiusklooster te Opstal een uniek en gaaf bewaard architecturaal ensemble in neogotische stijl, gebouwd tussen 1906 en 1908.

De kerk is opgericht op initiatief van de eerste parochiepriester en moest getuigen van de volharding van de gelovigen en fierheid over hun nieuwe parochie na meer dan 25 jaar strijd voor zelfstandigheid.

De parochiekerk Sint-Gerardus Majella, een ontwerp van architect Henri Valcke (1871-1951) is conceptueel en stilistisch een gaaf voorbeeld van een monumentale neogotische parochiekerk uit het begin van de 20^{ste} eeuw. Het typisch laatgotisch bakstenen gebouw sluit stilistisch en naar bouwtype sterk aan bij de architectuur van de Sint-Lucasscholen waarvan H. Valcke een leerling was. Deze kerk vertegenwoordigt als religieus bouwwerk een geslaagde creatie in neogotische stijl in het architecturaal oeuvre van architect Valcke.

Ook het gaaf bewaarde kerkinterieur getuigt van een uitzonderlijk geheel van neogotische religieuze kunst aangezien quasi het volledige meubilair ontworpen werd door beeldhouwer Remi Rooms (1861-1934). Het rijke meubilair met onder meer hoofd- en zijaltaren met gepolychromeerde eiken retabels, gesculpteerde preekstoel, koorgestoelte en communiebank is als totaalkunstwerk uiterst representatief voor het oeuvre van Remi Rooms, eveneens een disciple van de St.-Lucasscholen.

Voor het gehucht Opstal is de parochiekerk met pastorie, klooster en school een essentieel component en dominante, beeldbepalende constructie van de nieuwe parochie.

De historische, meer bepaald architectuurhistorische waarde van de pastorie met tuin van Opstal, Broekstraat 25 te Buggenhout,

De pastorie, rechts van de kerk, werd eveneens ontworpen door architect Henri Valcke in 1907 op initiatief van de pastoor. De pastorie is een herkenbaar en stijlvol gebouw in neogotische stijl met kenmerkende Brugse travee-indeling en verzorgde detaillering. Bouwmaterialen en stijl bepalen mee het zeer homogene karakter van dit gaaf bewaarde neogotisch ensemble. De originele indeling en het sober interieur bleven vrijwel intact bewaard.

Zeker bij de oprichting van de nieuwe parochie, en nu nog steeds vormt de pastorie een beeldbepalend element in de hoofdstraat van het dorp.

De historische, meer bepaald architectuurhistorische waarde van het klooster Sint-Vincentius à Paulo met schoolgebouw van Opstal, Broekstraat 27 te Buggenhout

Het kloosterhuis, daterend van 1906, is het eerste opgetrokken gebouw binnen het neogotische ensemble van de nieuwe parochie van Opstal. Het gebouw, in een verzorgde neogotische baksteenarchitectuur met kenmerkende trapgevel, Brugse travee-indeling, hardstenen kruiskozijsen en boogvelden met blind maaswerk, is een typerend voorbeeld van

een bescheiden klooster opgericht door de lokale kloostergemeenschap in het begin van de 20^{ste} eeuw ten behoeve van het onderwijs in dit afgelegen gehucht. Het is zeer illustratief voor de onderwijsgeschiedenis van de gebruikelijke initiatieven die in deze periode voor de organisatie van het katholiek onderwijs werden genomen door de lokale kloosterorden. Typologisch en stilistisch zijn het bakstenen kloosterhuis en de bijbehorende school, gebouwd als architecturaal ensemble in 1906, exemplarisch voor dit bouwtype uit het begin van de 20^{ste} eeuw. Het kloosterhuis is uitzonderlijk door zijn authentiek karakter met originele binnenindeling en sobere interieurafwerking. Het langgestrekte schoolgebouw met sterk geritmeerde speelplaatsgevel en kenmerkende brede ramen met roedeverdeling is een gaaf bewaard en representatief voorbeeld van een dorpschool uit het begin van de 20^{ste} eeuw. De kleurrijke bouwmaterialen en een zelfde bouwstijl bepalen mee het zeer homogene karakter van dit gaaf bewaard neogotisch ensemble.

De historische en sociaal-culturele waarde van de Dries te Opdorp

Het huidige driehoekige begraasde dorpsplein met beeldbepalende boombeplanting is een mooi voorbeeld van een dries, zoals die sinds de 12^{de} eeuw omschreven werd als gemeenschappelijke weide voor de lokale bevolking. De dries vormt de kern van de gemeente Opdorp die vermoedelijk ontstond tijdens de laat-middeleeuwse ontginningen, met zeker sinds de 15^{de} eeuw een O.-L.-Vrouwekapel, de latere in de O.-hoek en het omgrachte heerlijke domein ten N. ervan.

De dries is exemplarisch als bewaard restant van de gemene weidegronden waarvan de aanpalende bebouwing sinds het einde van de 19^{de} eeuw de huidige driehoekige vorm bepaalt. Zijn centrumfunctie werd bevestigd door de bouw van onder meer de gemeenteschool in 1878, het gemeentehuis en het klooster met school in 1907 en 1909.

Als kern van de gemeente heeft de dries het levenspatroon van de landelijke gemeenschap sedert eeuwen bepaald. De aanwezigheid van een O.-L.-Vrouwekapelletje en een openbare pomp zijn hier nog de materiële getuigen van.

Het plein speelt in de cultuurhistorische en stedenbouwkundige ontwikkeling van de gemeente een belangrijke rol als marktplaats voor de jaarlijkse paardenmarkt en –keuring en als locatie voor talrijke feestelijkheden als kermissen of openlucht tentoonstellingen.

De sociaal-culturele waarde blijkt heden nog steeds uit het gebruik van de dries als schietplaats voor de lokale schuttersgilde.

De historische, meer bepaald de architectuurhistorische waarde van de 17^{de}-eeuwse griffierswoning, Veldstraat 24 te Opdorp

Het huis dat bewaard bleef in de achtertuin van Veldstraat nr. 24 is een goed bewaard en kwaliteitsvol voorbeeld van een 17^{de}-eeuwse constructie in traditionele bak- en zandsteenarchitectuur met enkele Vlaamse renaissance-elementen, die de waarde van het geheel nog accentueren. Het gebouw is typologisch van uitzonderlijke waarde voor de architectuurgeschiedenis. Als woning van een hoogwaardigheidsbekleder van het ancien régime, namelijk als griffierswoning, is het een zeldzame getuige en exemplarisch voor een historisch site met 17^{de}-eeuwse woning die oorspronkelijk aan de Z.-rand van de grotere dries gelegen was aan de rand van de dorpskom waar weinig getuigen overgebleven zijn van het historisch verleden. Deze woning is voor Opdorp de oudste en meest authentieke woonhuis uit de 17^{de} eeuw met kenmerkende zandstenen kruiskozijnen, steigergaten en uitzonderlijk behouden deur met gesculpteerde latei met jaartal 1675 en renaissance-ornamenten. Uiterst zeldzaam is het behouden originele ijzeren sleutelgatplaatje met nog typische renaissance-motieven in de houten deur.

Ook het interieur bewaart nog de originele samengestelde balklagen met zware moerbalken met gesculpteerde uiteinden op natuurstenen consoles, waaronder één met jaartal 1675 en IHS-monogram.

De historische waarde, meer bepaald architectuurhistorische waarde, de **artistieke waarde** en **wetenschappelijke waarde van de pastorie van Opdorp met inbegrip van de pastorietuin en hekken, Dries 53 te Opdorp**

De pastorie van Opdorp is als 18^{de}-eeuwse pastorie met behouden 17^{de}-eeuwse kern van een vroegere woning, een belangrijke getuige voor de evolutie van de landelijke bebouwing en de geschiedenis van de parochie die slechts aanvangt in 1729 met de afscheuring van Malderen. Het huidige gebouw met in 1784 toegevoegde bovenverdieping heeft de typologische bouwkenmerken van een 18^{de}-eeuwse pastorie met kenmerkende dubbelhuisopstand en indeling. Het is een zeer herkenbaar en stijlvol gebouw dat door zijn inplanting achter een fraaie voortuin met taxushagen en –boompjes en het ijzeren hek zeer beeldbepalend is.

De artistieke waarde ligt vooral in de nog aanwezige authentieke interieurelementen uit de 17^{de} en 18^{de} eeuw zoals de overwelfde kelder, barokke trap en schouwmantel en de met stucwerk versierde bepleisterde zolderingen en schouwboezems in Lodewijk XVI-stijl in de verschillende salons. De stijlvolle en kwalitatief hoogstaande aankleding volgt hier duidelijk de invloed van de vernieuwende trend in de stedelijke architectuur van de late 18^{de} eeuw.

De wetenschappelijke, meer bepaald dendrologische waarde van de pastorietuin wordt vooral bepaald door de formele aanleg met prachtige taxushagen en geschoren taxusboompjes in de voortuin. Het ijzeren toegangshek is een zeldzaam wordend en zeer beeldbepalend element in de landelijke dorpskom.

De historische waarde, meer bepaald architectuurhistorische waarde van *het voormalig gemeente-huis, Dries 70 te Opdorp*

Het voormalig gemeentehuis is een representatief voorbeeld van een gebouw met de identiteit van een officieel gebouwtype voor een kleine dorpsgemeenschap en kadert in het ontsluitingsproces van het platteland in het begin van de 20^{ste} eeuw. Het is een goed herkenbaar gebouw dat stilistisch en conceptueel refereert naar de vroegere stadhuizen. De fraai gedecoreerde gevelarchitectuur is een mooi voorbeeld van eclectische bouwstijl met voornamelijk neo-Vlaamse renaissance-ornamenten en werd opgetrokken in de kenmerkende traditionele bouwmaterialen. De plattegrond en sobere interieurafwerking bleven nagenoeg opgewijzigd. Het gemeentehuis is opgericht in 1907 naar ontwerp van de Dendermondse architect Clemens Sterck. Het gebouw is zowel exemplarisch als authentiek een gaaf bewaarde realisatie van architect Clemens Sterck, van wie in Dendermonde zelf na de vernielingen tijdens de Eerste Wereldoorlog weinig bewaard bleef.

De historische waarde, meer bepaald architectuurhistorische waarde van *de gemeenteschool en het schoolhuis, Dries 73 te Opdorp*

De gemeenteschool met schoolhuis te Opdorp is het meest representatieve en best bewaarde voorbeeld van gemeenteschool in de fusie Buggenhout, waar zoals in de meeste dorpen na de organieke wetten op het lager onderwijs van midden 19^{de} eeuw verschillende scholen werden opgetrokken.

Als realisatie van 1878 naar plannen van de Dendermondse stadsarchitect Eduard Bouwens is het gebouw zowel typologisch als qua materiaalgebruik kenmerkend voor het laatste kwart

van de 19^{de} eeuw. Het als architecturaal ensemble ontworpen geheel in een kleurige baksteenarchitectuur is een zeldzaam en goed bewaard voorbeeld van een openbaar gebouw van architect Bouwens van wie de meeste realisaties in Dendermonde zelf tijdens de Eerste Wereldoorlog verloren gingen.

Het schoolhuis met kenmerkende dubbelhuisopstand is een herkenbaar en stijlvol gebouw dat door zijn inplanting beeldbepalend is op de Dries en in hoge mate bijdraagt tot de centrumfunctie van het dorpsplein.

De klassenvleugel is een zeldzaam wordend voorbeeld van een kleinschalig schoolgebouw met slechts één bouwlaag en streng geritmeerde gevel met ruime vensters met roedeverdeling.

De historische waarde, meer bepaald architectuurhistorische waarde van *het voormalig kloosterhuis met ommuurde tuin en Sint-Annakapel, Dries 28 te Opdorp*

Het kloosterhuis, opgericht in 1909 samen met een meisjesschool op initiatief van de lokale adellijke familie is een zeer illustratief voorbeeld voor de onderwijsgeschiedenis van de gebruikelijke initiatieven, die in de periode voor de organisatie van het katholiek onderwijs werden genomen door lokale prominenten in samenwerking met bestaande kloosterorden, hier de zusters van St.-Vincentius van Hamme.

Typologisch en stilistisch is het bakstenen kloosterhuis met neogotisch getinte voorgevel een representatief en authentiek bewaard exemplaar van dit bouwtype uit het begin van de 20^{ste} eeuw. Binnen het architecturaal ensemble van klooster en schoolgebouw van 1909 naar ontwerp van architect P. De Vrom uit Hamme, bleef enkel het kloosterhuis, ondanks zijn functiewijziging, in originele staat bewaard. Door zijn behouden authentiek karakter is het voormalige kloosterhuis met nog originele indeling en sobere aankleding nog een getuige van de oorspronkelijke religieuze functie van het gebouw.

De voortuin met fraai ijzeren afsluithekken en de bakstenen tuinmuur, die de oorspronkelijke kloostertuin omsluit, met sinds 1938 ingebouwde St.-Annakapel, maken inherent deel uit van het oorspronkelijk concept en zijn zeer beeldbepalend op de Dries.

De historische waarde, meer bepaald architectuurhistorische waarde van *het burgerhuis met inbegrip van het ijzeren afsluithek en magazijn, Dries 8-9 te Opdorp*

Deze statische burgerwoning met eclectische aanbouw en bijbehorend magazijn is de enige privé-woning op de Dries met een zekere allure en die zijn eind 19^{de}-eeuws karakter wist te behouden.

Het is een goed herkenbaar en stijlvol gebouw met oudere kern en heden kenmerkende dubbelhuisopstand met sober bakstenen parement, een markerende arduinen deuromlijsting en vensters met typische afgeronde bovenhoeken met luiken, illustratief voor de eind 19^{de} - eeuwse burgerlijke architectuur op het platteland. Ook het interieur bewaart nog decoratieve elementen uit dezelfde periode.

De eclectische aanbouw rechts in een kleurrijke, verzorgde, decoratieve vormgeving en originele afwerking is speelser opgevat en getuigt door zijn vooruitgeschoven inplanting op de rooilijn van originaliteit. Het interieur bewaart hier nog de eigentijdse kenmerkende faiencebetegeling, cementtegelvloer en binnendeuren met geëst glas. De fraai ijzeren hekken op arduinen voet met gietijzeren zuiltjes die de voortuin afsluiten zijn een zeer gaaf bewaard en kunstzinnig exemplaar van een zeldzaam wordende getuige van dergelijk beeldbepalend straatmobilaair.

Het ijzeren hek met vierkante hekpijlers en karakteristieke stoepaaltjes en het imposante magazijn voor wijmen, uit het begin van de 20^{ste} eeuw, zijn unieke getuigen van de vroegere handelsactiviteit van deze voor het dorp kenmerkende nijverheid.

De historische waarde, meer bepaald architectuurhistorische waarde en **de artistieke waarde** van *de pastorie met poort, koetshuis en deels omgrachte en omhaagde pastorietuin, Pastorijstraat 5 te Buggenhout*

De site van de pastorie met in 1776 vernieuwd "pastoreel huis" is een zeer representatief en gaaf bewaard voorbeeld van een historische site, die minstens teruggaat tot de 16^{de} eeuw en waarvan het huidige gebouw de laatste ontwikkelingsfase vormt.

Het gebouw is zowel typologisch als conceptueel en stilistisch zeer illustratief voor een pastorie in Lodewijk XVI-stijl uit het laatste kwart van de 18^{de} eeuw met kenmerkende dubbelhuisopstand en centraal driehoekig fronton in voor- en achtergevel. Architectuurhistorisch is het gebouw, een initiatief van pastoor De Leener naar ontwerp van bouwmeester Judocus Sibens uit Nieuwenrode, zeer waardevol onder meer door de talrijke, uitzonderlijk bewaarde archiefdocumenten en rekeningen waardoor zijn bouwgeschiedenis tot in de details gekend is en door de authenticiteit van het gebouw zelf.

De artistieke waarde van het gebouw blijkt vooral uit het zeer kwaliteitsvol en gaaf bewaarde interieur met nog overwelfde kelders, origineel 18^{de}-eeuws binnenschrijnwerk, verfijnd stucwerk vooral in de gang en het trappenhuis met beeldnissen en in de salons achteraan, de Lodewijk XVI-trap met vermoedelijk later toegevoegd merkwaardig ijzeren afsluithek op de bovenverdieping, 18^{de}-eeuwse muurkasten en een gemarmerde houten schouw met beschilderd paneel als afsluiting.

Het bijgebouw met schuur, kar- en washuis, daterend van 1777, is een authentiek behouden en kenmerkende aanhorigheid van een 18^{de}-eeuwse pastorie en maakt inherent deel uit van de site.

De grotendeels behouden rechthoekige omgrachting, volgens archiefdocumenten eveneens aangelegd in 1777, en de omhaagde tuin, heraanlegd in 19^{de}-eeuwse landschapsstijl met vijvertje en brug in imitatieboomstammen behoren tot hetzelfde geheelconcept van de 18^{de}-eeuwse pastoriesite zoals ze door pastoor De Leener ontworpen werd.

De historische waarde, meer bepaald architectuurhistorische waarde en **de artistieke waarde** van *de brouwerswoning Bosteels, Kerkstraat 96 te Buggenhout*

Het brouwershuis van de brouwerij Bosteels is een zeer representatief, gaaf bewaard en stijlvol voorbeeld van een herenhuis in neoclassicistische stijl, gebouwd in 1859 door de Gentse architect Louis Minard voor de lokale burgerij. Het is een statisch dubbelhuis van zeven traveeën en twee bouwlagen met kenmerkende gepleisterde gevels en arduinen plint en decoratieve ornamenten. Het verzorgde schrijnwerk en de behouden persiennes bepalen mee het authentiek karakter van het gebouw.

Het belang voor de architectuurgeschiedenis blijkt vooral uit de authenticiteit en gaafheid van het gebouw, bevestigd door de bewaarde originele bouwplannen van architect Minard.

Het interieur getuigt van een grote artistieke waarde door zijn uiterst verfijnde stucdecoratie, originele zwartmarmeren vloer in de gang, marmeren schouwen en origineel binnenschrijnwerk met gegraveerd glas en glas-in-lood voorzetraampjes met de initialen van de brouwersfamilie. Het huis is in het omvangrijke oeuvre van de vermaarde Gentse architect Louis Minard, een uniek voorbeeld van herenwoning voor de lokale notabelen in deze landelijke gemeente.

De **historische waarde**, meer bepaald architectuurhistorische waarde van *het brouwershuis Van den Bossche met bijhorende voortuin en straathekken, Lijneveldstraat 5 te Opdorp*

Dit brouwershuis is de enige getuige van de brouwersactiviteit die op deze locatie zeker sinds het begin van de 19^{de} eeuw aanwezig was.

Het huis is een zeer herkenbaar en stijlvol gebouw dat door zijn inplanting achter fraaie ijzeren hekken op de hoek van de straat zeer beeldbepalend is en getuigt van het aanzien van de lokale burgerij bij het begin van de 20^{ste} eeuw.

Het statische herenhuis met kenmerkende dubbelhuisopstand kreeg een kleurrijke gevelarchitectuur in een eclectische bak- en hardsteenstijl met neoclassicistische inslag en is illustratief voor de burgerlijke privé-architectuur uit het begin van de 20^{ste} eeuw. Planindeling en interieurelementen uit de bouwperiode zoals marmeren schouwen en rozetplafonds bleven naar verluidt behouden.

Het authentieke en goed bewaarde ijzeren hekwerk dat de voortuin en oprit van de vroegere brouwerij afsluit verwijst in zijn opschrift naar de voormalige brouwerij en is hierdoor uniek voor de streek. Het hekwerk getuigt bovendien van een grote kunstzinnigheid en ambachtelijk vakmanschap en bepaalt in grote mate het beeldbepalende belang van het herenhuis.

De **historische waarde**, meer bepaald architectuurhistorische waarde en de **artistieke waarde** van *de woning met tuin en het voormalig maalderijgebouw Van den Bossche, Houtenmolenstraat 14 te Opdorp*

Het huis is een representatief voorbeeld van een burgerwoning uit het einde van de 19^{de} eeuw in neoclassicistische stijl en waarvan het uitzonderlijk rijkelijk uitgewerkt interieur gaaf bewaard bleef. Het gebouw is illustratief voor de architectuur uit de periode van zijn ontstaan en getuigt van het aanzien en de welvaart van de lokale nijveraars.

De oudere en lagere bouw links van het woonhuis, gebouwd in 1887 in opvolging van de houten korenwindmolen, is de enige getuige van de vroegere agrarische nijverheid en ambachtelijke maalderij op deze locatie.

De burgerwoning, opgetrokken in twee bouwfases omstreeks de vorige eeuwwisseling, herbergt een uitzonderlijk interieur en is hierdoor exemplarisch voor de interieurstudie en modebewuste smaak van de gefortuneerde bouwheren, de lokale nijveraars en notabelen van het dorp.

De artistieke waarde blijkt vooral uit het origineel en rijkelijk uitgewerkt interieur met salons in neo- Lodewijk XV- en neo- Lodewijk XVI-stijl met verzorgde fijne stucdecoratie, origineel schrijnwerk met onder meer beschilderde deuren of gegraveerd glas, marmeren schouwen met ingewerkte kacheltjes en fraai uitgewerkte afsluitingen en een veranda met kamerhoge faiencetegelwanden met art nouveaugetinte bloemenslingers en gestileerde motieven.

De ruime beboomde achtertuin met locatie van de vroegere houten korenwindmolen, maakt inherent deel uit van het ensemble.

De **historische waarde**, meer bepaald architectuurhistorische waarde en de **artistieke waarde** van *de notariswoning met tuin, Kerkstraat 14 te Buggenhout*

Dit vrijstaand huis met omringende tuin is een mooi voorbeeld van de villabouw uit het begin van de 20^{ste} eeuw met een voor de streek unieke art nouveauegel. Het huis werd gebouwd in 1912 voor een dorpsnotabele, notaris de Bleeker. Een ontwerper is niet gekend maar de plastische vormgeving, het kleurrijk materiaalgebruik met rode en gele baksteen met verzorgde knipvoegen op een breukstenen en arduinen plint en met arduinen ornamenten, de

gevarieerde venstervormen en vooral het in originele staat bewaarde raamschrijnwerk met kleine roeden en de geajoueerde erker getuigen van een kwalitatief hoogstaande architectuur. Het uitzonderlijk karakter wordt bepaald door de zeldzaamheid van dit type huis binnen het landelijke karakter van de dorpskom van Buggenhout.

De omhaagde beboomde en beplante tuin, thans van de straat afgesloten door een laag muurtje, maakt inherent deel uit van het concept en onderstreept het uitzonderlijk karakter van het gebouw.

De historische waarde, meer bepaald architectuurhistorische waarde en **de artistieke waarde** van *de dokterswoning en voortuin, Kerkstraat 20 te Buggenhout*

Dit herenhuis in een eclectische baksteenarchitectuur met lichte art nouveau-invloed met behouden voortuin en beboomde achtertuin met koetshuis is illustratief voor de vroeg 20^{ste}-eeuwse dorpswoningbouw voor de lokale burgerij, hier de geneesheer en latere burgemeester E. Bessems. Het huis, op de plint gesigeneerd en gedateerd "L. De Coene, bouwkundige, 1906" is een stijlvol en herkenbaar huis met een kleurrijke en verzorgde gevelarchitectuur. Het kleurrijk materiaalgebruik met oranje- en witte baksteen in decoratief verband, de breukstenen plint en het origineel raamschrijnwerk met gekleurd gestructureerd glas in de bovenlichten getuigen van een kwaliteitsvolle realisatie.

De artistieke waarde blijkt vooral uit het gaaf bewaarde en kwalitatief hoogstaand interieur met verzorgde marmerschilderingen en faiencetegelde decoratie in de koetsdoorgang en het trappenhuis, de originele vloeren en stucplafonds, het bewaarde binnenschrijnwerk met een voor de streek uitzonderlijke art nouveaudeur met geschilderd glas.

Artikel 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994).

Brussel, 2 december 2002

Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden,
Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken,



Paul VAN GREMBERGEN